

IV. Mozgékony társadalom

Új emberek

Buda elvesztésének évtizedében 16 család birtokolta a királyság alig több mint 54 000 jobbágyportájának 45 százalékát. A régi előkelő családok közé a század végére a köznemesség és a kiváltságokkal nem rendelkező vállalkozók sorából emelkedtek fel meghatározó személyiségek. Nádasy Tamás pályáját műveltségének, jó házasságának és mindenekelőtt államférfiúi képességeinek köszönhette. Mint az itáliai egyetemeken végzett királyi titkár – a mohácsi csata idején éppen Speyerben, a birodalmi segítség elnyerése érdekében járt –, Mária királyné köréhez tartozott. Közreműködött Ferdinánd megválasztásában, megjárta János király udvarát, s hevesen harcolt a Dél-Dunántúli végvidéken a török betörések ellen. Sárvári udvara a reformáció egyik első központja lett. A magyar főurak közül leginkább Nádasy nyerte meg a bécsi magyar királyi központ bizalmát. A korszak legsikeresebb marhakereskedő vállalkozója, Thököly Zsigmond (1544–1608), a zempléni alispán fia sárospataki tanulmányok, végvári szolgálat, jó házasságok révén és mindennekelőtt tehetségével emelkedett Felső-Magyarországra legtekintélyesebb birtokosaival rendelkező főurai közé. Bocskai István (1557–1606) szétszórta birtokokon gazdálkodó köznemesi családból, az ismeretlenségből tört fel, sikeres pályáját nagyraemelte családjának, a Dobóknak és a Balassáknak legálább annyira köszönhette, mint annak, hogy kancelláriai titkár apja jóvoltából Miksa, majd Rudolf király udvarában a nádor fiával, Nádasdy Ferencsel együtt nevelkedett. Családi kapcsolatok szálai kötötték egymáshoz a főúri elit több tagját. Sul yok Balázs királyi főkamara három lánya közül Sári-nak Dobó István volt a férje, a másik Sul yok lány Balassa János kékkői kapitánynak (Balassi Bálint apjának) nyújtotta a kezét, a harmadik lány férje Bocskai György, a kancellária magyar titkára, Bocskai István apja. Gróf Est erházy Miklós (1582–1645) nádor mint ismeretlen köznemesi fiú

Reformáció

1541-ben jelent meg a gepen készített első telj bécsi egyetem görgög és formációival a királyi M nyomtatott könyv, az a nek esztendőjében Euró formáció hosszú, a ka után már az egész orszá kán. A királyságra jelle

A polgári elitbe, a patróna pénzhitelezéssel juthatott a és a Hellenbach család, aké vagy a vállalkozó paraszti Márton, Kovács Máté és a mermann és más családok városai, beleértve jó néhány talok tisztviselői, a vallás egyháziak sokasága. Más városok nevelik ki az érte